

RECENSIES 2019 — 24 UUR GELEDEN

SCHOPPENVROUW – IJZERSTERK EN TOCH KWETSBAAR

by BAS DE KWANT

Samenstelling en regie – Chris Koolmees

Muziek: ★★★★★

Regie: ★★★★★

De ruigheid van het leven van vijf vrouwen en een ode aan de hoop

Zondagmiddag, in het kleine gelijkvloerse theater CC Amstel, Amsterdam, bezoeken we Schoppenvrouw, een solovoorstelling die bestaat uit gesproken tekst en zang. We zien een vrouw gehuld in een bruidssluier doodstil op een kruk zitten terwijl het publiek zijn plaatsen vindt. Op de eerste rij worden

Marilyn Monroe komt voorbij en als de beurt aan Maria Callas is, vertelt Levental over de weinig hoopvolle aanloop van de carrière van La Divina. De accordeon speelt tijdens dit verhaal al de introductie van “Casta Diva” (Bellini, *Norma*) en zo worden we voorbereid op deze aria. Na Anne Franks tedere *rainbow* blijken alle remmen helemaal los te kunnen. Met een prachtig timbre en een geweldige dictie – drie keer door gesproken tekst onderbroken en dan weer knap herpakt – brengt Levental ons van het tedere begin naar de tour de force van het einde. Haar eerdere bruidssluier is nu omslagdoek zoals Callas die vaak droeg. We hebben geen keus en zijn wederom geroerd.

publiek zijn plaatsen vindt. Op de eerste rij worden aan bezoekers diverse attributen, pruiken, handschoenen, ringen, laarzen, uitgedeeld. Het licht verandert, onder de sluier komt Ekaterina Levental vandaan. Ze blijkt te zitten op een grote pot, die centraal zal blijven staan als het briljante, minimalistische decor van de voorstelling. Haar oma maakte altijd pap in de pot, die de vrouw warm hield met een deken. De deken vouwt ze open, de pot staat op z'n kop en zal in de verdere voorstelling dienstdoen als bad, als bankje, als podium en als gong om van scène te wisselen. Die kookpot verankert de verschillende scènes. Goed bedacht.

Schoppenvrouw - Ekaterina Levental - foto Chris Koolmees

Ekaterina Levental vertelt het verhaal van haar jeugd, thuis bij oma Dora Gorokhovskaya. Een oma die raad wist met het keiharde leven in de Sovjet-Unie, die het klappen van de zweep maar al te goed kende. Zij begreep en speelde het spel: "Leven is lijden, wie dat niet tegen z'n kinderen vertelt liegt en wie geholpen wordt is zwak, ieder doet zijn best sterk te blijven om geen bedelaar te hoeven worden." Levental geeft stem aan vijf vrouwen in een raamvertelling. Het patroon is steeds "Marilyn Monroe, geboren juni 1926 in Los Angeles, mijn oma is dan 16 jaar oud."

Schoppenvrouw - Ekaterina Levental - foto Chris Koolmees

Er wordt ook een scène gewijd aan Ulrike Meinhof, een stap naar actualiteit en politiek. Het spel is nu agressiever. Gemaskerd houdt Ulrike ons een spiegel voor "slaap maar op jullie zee van welvaart." Die zin vervreemdt, maar de uitleg die spoedig volgt is scherp: "In de machinekamer van jullie schip zitten de verschoppelingen, de mensen die in lagelonenlanden jullie producten maken."

Het einde raakt ons zeer: eindelijk komt de oma zelf aan het woord, in het verzorgingstehuis, en zij is al lang niet meer de sterke vrouw die zij ooit was. Ze draagt een lange, grijswitte pruik. De conclusie: ze heeft hen allemaal overleefd, en de verhalen zullen ons allemaal overleven. Ekaterina Levental neuriet zachtjes oma's naam en zet de pot weg. Het licht gaat uit en er klinkt zeer verdiend applaus.

De muzikale begeleiding bestaat uit arrangementen voor accordeon (op band) soms ondersteund door een vioolensemble. Het zijn doordachte arrangementen en de keuze voor een accordeon als belangrijkste begeleidend instrument voor de solozang werkt zeer goed. De melancholische accordeonklanken stimuleren de verbeelding: je kunt de accordeonist bijna zien, onder het raam van een Sovjetappartement waar de buizen loshangen en rammelen als je de badkamerkraan opent.

Schoppenvrouw is een voorstelling die men eigenlijk niet mag missen. Het is Kunst met een gigantische K.

Als eerste wordt Anne Frank opgevoerd, simpelweg door het opzetten van een pruik, Haar optimistische, eerlijke, levenslustige teksten snijden ons door de ziel: "ooit worden we weer gewoon mensen, niet alleen maar Joden." Dan volgt een subtiele, haast naadloze sprong van spel naar zang, heel teder en beheerst: *Somewhere over the rainbow*.

Bas de Kwant

(gepubliceerd 23 september 2019)

Nog te zien op diverse plaatsen; zie <https://www.leks.nu/agenda/>

TAGS: CHRIS KOOLMEES, EKATERINA LEVENTAL, RECENSIE 2019, SCHOPPENVROUW

BAS DE KWANT
REVIEWER

FAVORITE OPERAS: LOHENGRIN, SIEGFRIED, TANNHAUSER, LA BOHEME, LA FORZA DEL DESTINO AND COSI FAN TUTTE. FAVORITE COMPOSERS: WAGNER & PUCCINI. FAVOURITE SINGER: CATHERINE FOSTER.